

Behandelingsvoorstel voor de commissie Ruimte en Groen

Onderwerp: Evaluatie en wijziging van de ontgrondingenverordening.

Cie-datum : 30 augustus 2004

Cie-nummer: 2004REG100

Procedure: in GS (na Cie. Vergadering) op: 2 juni 2004
eerdere behandeling in cie: nee
in PS: ja

inspraak:
op: 6 september 2004

Behandelend ambtenaar: N.M. de Vries
Portefuillehouder: J. Binnekamp

toestel: 3810

Inleiding

De Ontgrondingenwet geeft een instrumentarium om te kunnen beschikken over bouwgrondstoffen. In beginsel is iedere ontgroning vergunningplichtig, ingevolge de Ontgrondingenwet. Om voor bepaalde activiteiten een vergunning op basis van de Ontgrondingenwet te eisen, dienen alle belangen afgewogen te worden.

Ingevolge artikel 5 lid 2 kunnen provinciale staten een verordening vaststellen. In de verordening kunnen vrijstellingen ten aanzien van de vergunningplicht opgenomen worden. Iedere provincie stelt zijn eigen verordening op om in te kunnen spelen op de specifieke kenmerken van zijn eigen provincie.

Met het vaststellen van de ontgrondingenverordening 2001 hebben provinciale staten besloten dat de verordening na een jaar wordt geëvalueerd. De evaluatie gaat om de vraag of het instellen van een 10.000 m³-grens, waarboven iedere ontgroning vergunningplichtig is, leidt tot het verkrijgen van meer sturing op grondstoffenstromen. Daarnaast gaat de evaluatie in op de vraag of gedereguleerd kan worden. De evaluatie gaat na in hoeverre de archeologische belangen gewaarborgd zijn bij ontgrondingen. Tot slot wordt in de evaluatie geadviseerd om met een meldingsplicht inzicht in grondstoffenstromen te verkrijgen.

Inzicht krijgen in grondstoffenstromen

Doel van het instellen van de 10.000 m³ grens was dat inzicht kan worden verkregen in en sturing kan worden uitgeoefend op grondstromen boven de 10.000 m³ via de vergunningverlening. Bij een hoeveelheid van 10.000 m³ wordt het sturen op bouwgrondstoffen interessant om een efficiënte en hoogwaardige toepassing mogelijk te maken. Met het inzicht krijgen in grondstoffenstromen kunnen we inventariseren welke grondstoffen vrijkomen en hoeveel er jaarlijks vrijkomt. Sturing op grondstoffenstromen wil zeggen dat wordt gezorgd voor een zo hoogwaardige mogelijke toepassing van grondstoffenstromen. Een voorbeeld is dat schone grond bij de aanleg van woon- en bedrijventerreinen wordt gebruikt en iets minder schone grond in de geluidswallen rondom het woon- of bedrijventerrein wordt toegepast.

Onder de 10.000 m³ geldt een vergunningplicht, tenzij een ontgroning vrijgesteld is van vergunningplicht. De aanleg van een vijver – mits gelegen in tuinen of erven in de directe nabijheid van woningen of bedrijfsgebouwen - waarbij minder dan 10.000 m³ vrijkomt, is bijvoorbeeld vrijgesteld, terwijl de aanleg van een vijver waarbij meer dan 10.000 m³ vrijkomt, vergunningplichtig is.

In tegenstelling tot de ontgrondingenverordening van 2001 ging de daaraan voorafgaande verordening uit van vrijstellingen op een algemene vergunningplicht, ingevolge de Ontgrondingenwet. De vijver was zowel met minder als met meer dan 10.000 m³ vrijkomende grond vrijgesteld van de vergunningplicht.

Conclusie van de evaluatie is: dat het instellen van een 10.000 m³ grens niet heeft geleid tot meer sturing van grondstoffenstromen.

Voorgesteld wordt daarom de 10.000 m³ grens te laten vervallen.

Toelichting: door de instelling van de 10.000 m³ grens was een vergunningplicht ontstaan voor het bouwrijp maken van woon- en bedrijventerreinen, welke voorheen in de provinciale verordening was vrijgesteld. Om aan te kunnen nemen dat meer gestuurd is op bouwgrondstoffenstromen is nagegaan of sturing plaatsgevonden heeft op grondstoffenstromen bij de verlening van vergunningen voor het bouwrijp maken van woon- en bedrijventerreinen. Op de grond die is vrijgekomen bij het bouwrijp maken is nauwelijks sturing geweest. Gebleken is namelijk dat de markt in belangrijke mate zelf stuurt op grondstoffenstromen.

Deregulering natuurontwikkeling

De evaluatie ziet ook op de vraag of kan worden gedereguleerd. I Geconcludeerd wordt dat de vergunningplicht voor natuurontwikkeling gedeeltelijk vrijgesteld kan worden. Vrijstellen is dereguleren. II Geconcludeerd wordt eveneens dat artikel 6 kan vervallen. Dat wil zeggen dat geen toestemming van de eigenaar is vereist, indien de aanvrager van het te ontgronden perceel niet tevens de eigenaar is.

Toelichting I: Met vergunningverlening worden alle belangen gewogen om te kunnen besluiten of een aanvraag tot ontgronden ingewilligd kan worden. Natuurontwikkeling kan vrijgesteld worden, omdat deze kleine ontgroningen relatief veel capaciteit en kosten met zich brengen, terwijl er nauwelijks belangen worden gesignaleerd. Alleen het archeologische belang speelde een rol. Uit bijlage 2 van de evaluatie volgt dat de afgelopen twee jaar 39 vergunningen zijn verleend voor natuurontwikkeling. De 39 vergunningen zijn bijna zonder enige complicatie verleend. Daartegenover staat dat de aanvrager voor een vergunning 8 weken moet wachten op een vergunning. Daarbij gaat vergunningverlening gepaard met subsidiëring van legeskosten en kost inzet van capaciteit.

Toelichting II: De bepaling is niet vereist om het eigendomsrecht te beschermen. De Ontheffingswet voorziet in de bescherming van het eigendomsrecht. De bepaling heeft voor de bescherming van het eigendomsrecht dus geen toegevoegde waarde. Derhalve is de bepaling overbodig. In het kader van deregulering is het laten vervallen van deze bepaling gewenst.

De bepaling heeft vertraging opgeleverd bij de realisering van omvangrijke maatschappelijke projecten. Voor de baggerberging in Vathorst (anno 2004) kan pas een ontgrondingsvergunning worden aangevraagd, nadat alle gronden in eigendom zijn. Dat betekent in de praktijk dat de ontgrondingsvergunning een onevenredig zwaar stempel drukt op een geheel project. De vergunning kan namelijk pas in een later stadium worden verleend dan de andere benodigde vergunningen en ontheffingen. Dat kan er in resulteren dat een project later van start kan gaan dan gepland, omdat de ontgrondingsvergunning nog moet worden verleend. Dit is een onwenselijk situatie. Deze situatie is eenvoudigweg opgelost door het laten vervallen van de betreffende bepaling.

Archeologische belangen

De archeologische belangen moeten volgens het Verdrag van Valetta verplicht worden beschermd. Met de inwerkingtreding van een gewijzigde Monumentenwet - die naar verwachting medio 2005 in werking treedt - zal de bescherming van archeologische belangen gewaarborgd gaan worden. In de te wijzigen Monumentenwet zal de waarborging van de bescherming van archeologische belangen bij de gemeente worden gelegd. De gemeente wordt onder meer verplicht om in haar bestemmingsplannen voor te schrijven dat bij de aanvraag voor een bouwvergunning onderzocht wordt of archeologische waarden aanwezig zijn.

Zolang de gewijzigde Monumentenwet niet in werking is getreden, dienen archeologische belangen - onder meer door het vergunningplichtig houden van ontgroningen - afgewogen te worden binnen de ontgrondingsvergunning. Dat heeft tot gevolg dat de ontgroning die nodig is voor zowel het bouwrijp maken van bouw- en bedrijventerreinen als de ontwikkeling van natuur vergunningplichtig dient te blijven als op de locatie archeologische verwachtingen aanwezig kunnen zijn.

Conclusie van de evaluatie: Voor het bouwrijp maken is de oplossing gevonden in het opnemen van een vrijstelling van een ontgroning, tenzij uit het bestemmingsplan volgt dat archeologische waarden aanwezig kunnen zijn. Voor natuurontwikkeling is de oplossing gevonden om tot een hoeveelheid van 2.000 m³ ontgroningen vrij te stellen en daarboven ontgroningen vergunningplichtig te houden.

In de gewijzigde ontgrondingsverordening wordt een bepaling opgenomen dat met de inwerkingtreding van de Monumentenwet het bouwrijp maken van percelen wordt vrijgesteld, waarbij niet langer een vergunningplicht kan ontstaan doordat in een bestemmingsplan wordt aangegeven dat archeologische waarden aanwezig kunnen zijn.

Meldingsplicht

Het Bouwgrondstoffenbeleid, zoals vastgesteld door Provinciale Staten op 17 september 2001, heeft onder meer als uitgangspunt om inzicht te verkrijgen in grondstoffenstromen. Vergunning verlening leidt tot inzicht in en

nauwelijks tot sturing op grondstoffenstromen. Met een meldingsplicht verwachten we dit inzicht te behouden naast een meer beperkte vergunningplicht. De Ontgrondingenwet biedt de mogelijkheid om in de verordening een meldingsplicht op te nemen om op die manier inzicht te krijgen in grondstoffenstromen.

De meldingsplicht houdt in dat het voornemen tot ontgronden ten minste 4 weken voor aanvang van het ontgronden dient te worden gemeld. Naar aanleiding van de melding kunnen we de initiatiefnemer wijzen op de mogelijkheden die hij heeft om de vrijkomende grondstoffen zo hoogwaardig mogelijk in te zetten. In de praktijk blijkt dat initiatiefnemers hiervoor open staan, omdat het ze extra inkomsten kan opleveren.

De meldingsplicht geldt voor hoeveelheden van meer dan 10.000 m³. Vanaf 10.000 m³ is sprake van een zodanige hoeveelheid vrijkomende grond dat de vrijkomende grond interessant kan zijn in haar toepassing. Overigens is de meldingsplicht afdwingbaar.

In bijgevoegd ontwerp-besluit wordt voorgesteld de Ontgrondingenverordening 2001 aan te passen op basis van de conclusies uit de evaluatie.

Wordt geagendeerd:

X om advies over de volgende vraag (vragen):

1. Kan de commissie zich vinden in de adviezen die voortvloeien uit de evaluatie?
2. Kan de commissie zich vinden in de wijzigingen in de ontgrondingenverordening?

Beoogd effect

1. Ontgrondingen die een afweging van belangen behoeven vergunningplichtig te houden.
2. Effectieve en efficiënte toepassing van de vrijstelling van de vergunningplicht voor ontgronden.
3. Bescherming van archeologische waarden.
4. Deregulering.
5. Inzicht behouden in grondstoffenstromen.

Argumenten

Met de ontgrondingenverordening wordt beoogd ontgrondingen zo gespecificeerd mogelijk vrij te stellen. Alleen ontgrondingen die een nadere belangenafweging vergen worden niet vrijgesteld.

Er wordt hinder ondervonden van een vergunningplicht bij bijvoorbeeld aanleg van wegen, spoorwegen en het bouwrijp maken van woon- en bedrijventerreinen. Bij deze genoemde ontgrondingen spelen nauwelijks andere belangen. De belangen die spelen worden vaak met andere wet- en regelgeving gewaarborgd. Archeologische belangen worden op dit moment alleen met de verlening van de ontgrondingenvergunning gewaarborgd.

Kleine ontgrondingen voor natuurontwikkeling brengen relatief veel capaciteit en kosten met zich mee. Ook voor de uitvoerders van de projecten betekent het vrijstellen van de kleine ontgrondingen een tijd- en kostenbesparing.

Financiën

Minder leges inkomsten. Via het Kwattaproces een beperking op formatie.

Realisatie

De ontgrondingenverordening wordt op 6 september door provinciale staten vastgesteld. Het besluit treedt in werking met ingang van de eerste dag van de tweede kalendermaand na de datum van uitgifte van het provinciaal blad waarin het wordt geplaatst.

Communicatie

De nieuwe verordening wordt bekendgemaakt door bekendmaking in het provinciaal blad. Daarnaast wordt de verordening verzonden naar de betrokken instanties en bestuursorganen.

Bijlagen

1. statenvoorstel
 2. Evaluatie
 3. Gewijzigde verordening
 4. de wijzigingen in schema
-